

Agrárpiaci Jelentések
GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona és Ipari Növények
XVII. évfolyam, 13. szám, 2014

Megjelenik kéthetente
2014. július 16.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerzők
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu
Keresztessyné Mohr Katalin
kmohr@aki.gov.hu
Elek Réka
elek.reka@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt
Telefon: (+36 1) 476-3064

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

ÖSSZEFOGLALÓ.....	3
GABONAPIACI JELENTÉS.....	4
Agrárpolitikai Hírek.....	5
A gabonafélék termelői ára.....	6
A gabonafélék jegyzése.....	7
Nemzetközi piaci információk.....	11
OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....	13
Nemzetközi piaci információk.....	18
BIOÜZEMANYAG MELLÉKLET.....	19
Agrárpolitikai Hírek.....	21

ÖSSZEFOGLALÓ

A búza tőzsdei jegyzése 2014 májusa óta folyamatosan csökken a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*). A kukorica fronthavi jegyzése négyéves negatív rekordot döntött július elején, és 160 USD/tonnáig süllyedt.

Az Európai Unió az USA-t megelőzve a világ legnagyobb búzaexportőrévé válhat a 2014/2015. évi szezonban.

Magyarországon az AKI PÁIR adatai szerint az egy évvel korábbihoz viszonyítva 9 százalékkal volt alacsonyabb az étkezési (48,3 ezer forint/tonna), 4 százalékkal a takarmánybúza (42,3 ezer forint/tonna) áfa és szállítási költség nélküli termelői ára július első hetében. A takarmánykukoricát a tavalyihoz hasonlóan, 48 ezer forint/tonna körüli átlagos termelői áron vásárolták a fizikai piacon.

Az USA-ban az egy évvel korábbinál 11 százalékkal nagyobb területen, 34,3 millió hektáron vetették el a szójababot 2014 tavaszán, ami mindenkorinak számít.

A globális rekordtermésről és feltöltött készletekről szóló hírek hatására a legközelebbi, júliusi szállítású szójababbal 476 USD/tonna áron kereskedtek július 11-én Chicagóban, ami a hó elejénél közel 40 USD/tonnával alacsonyabb szint.

Magyarországon az AKI PÁIR adatai szerint a napraforgómag és a repcemag termelői ára július első hetében még meghaladta a 100 ezer forint/tonna szintet.

Az *OECD-FAO* hosszú távú előrejelzése alapján, a világon a bioetanol-termelés alapanyagait tekintve a kukorica részaránya 2023-ra 5-6 százalékponttal csökkenhet. Ugyanakkor a biomassa (cellulóz) alapú termelés a 6-7-szeresére emelkedhet, a cukornövényekből történő bioetanol-előállítás részaránya előreláthatóan 30 százalékponttal nő. A kalászos gabonafélék (búza, rozs, árpa) felhasználási arányában nem várható változás.

GABONAPIACI JELENTÉS

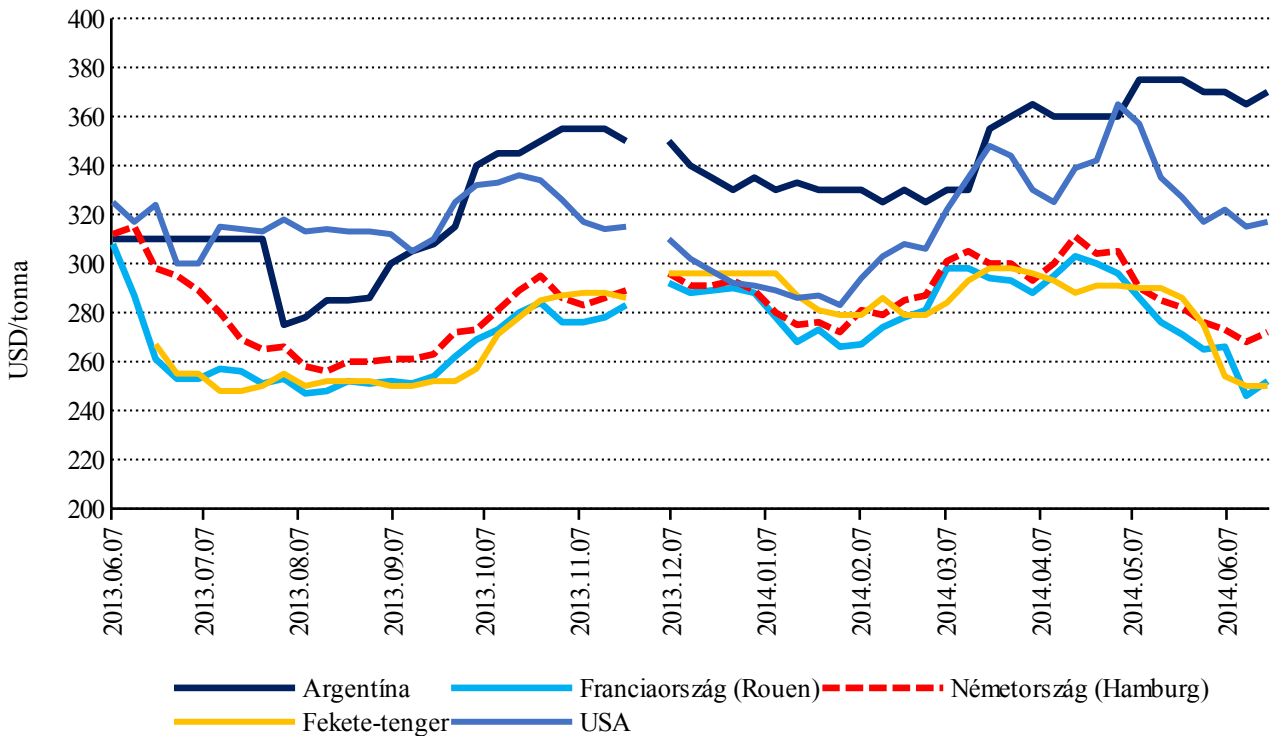
Az északi féltekén javában zajlik a búza betakarítása. Az Amerikai Egyesült Államok agrárminisztériumának (USDA) júliusi prognózisa szerint az új, 2014/2015. gazdasági évben 705 millió tonna lehet a búza globális termése, ami 9 millió tonnával múlna alul az egy évvel korábbit. Ez a kibocsátás éppen fedezné a 700 millió tonna felhasználást. Az USDA első előrejelzése óta (2014. május) folyamatosan csökken a búza tőzsdei jegyzése a chicagói árutőzsdén (CME/CBOT), és a legközelebbi határidőre vonatkozóan négyéves mélypontra, 190 USD/tonna alá süllyedt 2014. július 11-én. A búza világpiacon az árak gyengülése a piaci helyzet konszolidálódását is jelzi, hiszen a szűkös kínálatú 2012/2013. gazdasági év után már a második bő termésű szezon következik.

A világ legnagyobb búzatermelőjének számító Európai Unió 2014. évi termése várhatóan 5 millió tonnával 148 millió tonnára nő, és az USA-t megelőzve a 28 millió tonna kivittel piacvezető búzaexportőr lehet. Az EU piaci részesedése nőtt az elmúlt évben az észak- valamint dél-amerikai terménnyel szemben a mediterrán térségben, és az alacsonyabb exportáraival vélhetően

megőrzi pozícióját. Az USA-ból származó búza a magas szállítási költségek miatt az európai és a fekete-tengeri terménnyel sem tud versenyezni az észak-afrikai és közel-keleti piacokon. Mindemellett az Egyesült Államok brazil piacát is elveszítheti, ahol Argentína várhatóan visszaszerzi piaci részesedését a 2014/2015. évi szezonban. A párizsi árutőzsdén (MATIF) is tovább csökkent a búza jegyzése, a legközelebbi lejáratra vonatkozóan 181 euró/tonna volt 2014. július 11-én, amire 2011 decembere óta nem volt példa.

Magyarországon a júliusi esőzések hatására 47 ezer forint/tonna fölé emelkedett a malmi búza fronthavi jegyzése (augusztusi lejárat) a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában, ugyanis a beltartalmi paraméterek romlásával a vártnál kisebb lehet az étkezési búza aránya. Ezzel egy időben a takarmánybúza augusztusi jegyzése – a kínálat várható növekedése hatására – 44 ezer forint/tonnára esett. Az AKI PÁIR adatai szerint az egy évvel korábbihoz viszonyítva 9 százalékkal volt alacsonyabb az étkezési (48,3 ezer forint/tonna), 4 százalékkal a takarmánybúza (42,3 ezer forint/tonna) áfa és szállítási költség nélküli termelői ára július első hetében.

1. ábra: Az étkezési búza kikötői ára (FOB)

FOB – Free on Board
 Argentína: Trigo Pan, Up River
 USA: No. 2 HRW, Gulf

Forrás: IGC

Az *USDA* 2014. június 30-án megjelent adatai szerint a kukoricát 37,1 millió hektáron vetették el az Egyesült Államokban az idén. A növény által elfoglalt terület – a szójabab javára – 4 százalékkal csökkent az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Az agrártárca a júniusi esőzések és áradások miatt egyelőre a kukoricaállomány 4,3 százalékos pusztulásával számol, így a betakarítható terület nagysága 34 millió hektár lehet. A kukoricaállomány 75 százalékat minősítették jó/kiváló állapotúnak július első hetében, és az optimista várakozások szerint – a terület zsugorodása ellenére – a tavalyihoz hasonló termést takaríthatnak be az USA-ban ősszel (352 millió tonna). Egyelőre világszerte jók a terméskilátások (981 millió tonna), mindemellett bőséges tartalék halmozódott fel a 2013/2014. gazdasági évben (173 millió tonna). Ennek hatására a kukorica fronthavi jegyzése a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) négyéves negatív re-

kordot döntött július elején, és 160 USD/tonnáig süllyedt. Párizsban (*MATIF*) 170 euró/tonna körül stabilizálódott a termény legközelebbi lejáratra vonatkozó jegyzése. A késői betakarítás miatt az argentinai termés a brazilai másodvetés rekordközeli kibocsátásával együtt jelenik meg a piacon, így várhatóan erős lesz a verseny a Dél-, az Észak-Amerikából és az Ukrajnából származó áru között, ami a kukorica világpiaci árának további mérséklődését vetíti előre.

Magyarországon július elseje óta már csak az újtermésű kukoricával lehet kereskedni a BÉT-en. A termény novemberi-decemberi szállítás mellett 43-44 ezer forint/tonna áron köthető le az árupiaci szekcióban. A tavalyi betakarítású tengerit 48 ezer forint/tonna körüli átlagos termelői áron vásárolták június végén és július elején a fizikai piacon.

Agrárpolitikai Hírek

- A Magyarországra jutó európai uniós agrártámogatások 1,9 milliárd euróval (587 milliárd forinttal) nőnek a 2014 és 2020 közötti időszakban, ezen belül elsősorban a közvetlen támogatások összege emelkedik. A termeléshez kötött támogatások lehetősége is bővül. Az előző hét évben, termeléshez kötötten a közvetlen

támogatás 3,5 százalékat lehetett kifizetni, az új időszakban már 13 plusz 2 százalékat (a plusz 2 százalék címkézetten a fehérjenövényeknél fizethető). A változás az ideai átmeneti év után 2015-től lép életbe, és a kérődző, a zöldség-gyümölcs, a cukorrépa és a tejágazat is támogatható lesz a 13 százalékos keretből, termeléshez kötötten.

A gabonafélék termelői ára

1. táblázat: A gabonafélék termelői ára származási hely^{a)} szerint

Megnevezés	Mértékegység	Származási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak-Magyarország	2014. 26. hét	2014. 27. hét	2014. 27. hét/ 2014. 26. hét (százalék)
Étkezési búza	tonna	1 002	4 202	897	1 364	6 101	447
	HUF/tonna	47 433	49 140	45 139	51 066	48 271	95
Takarmány- búza	tonna	4 311	4 366	...	2 647	10 612	401
	HUF/tonna	44 222	41 135	...	41 809	42 328	101
Takarmány- kukorica	tonna	3 975	7 111	5 026	12 309	16 113	131
	HUF/tonna	50 139	48 944	47 135	48 178	48 674	101
Takarmányárpa	tonna	7 255	5 733	...	11 698	14 801	127
	HUF/tonna	43 317	40 354	...	39 918	41 709	104

^{a)} Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: A gabonafélék országos termelői ára

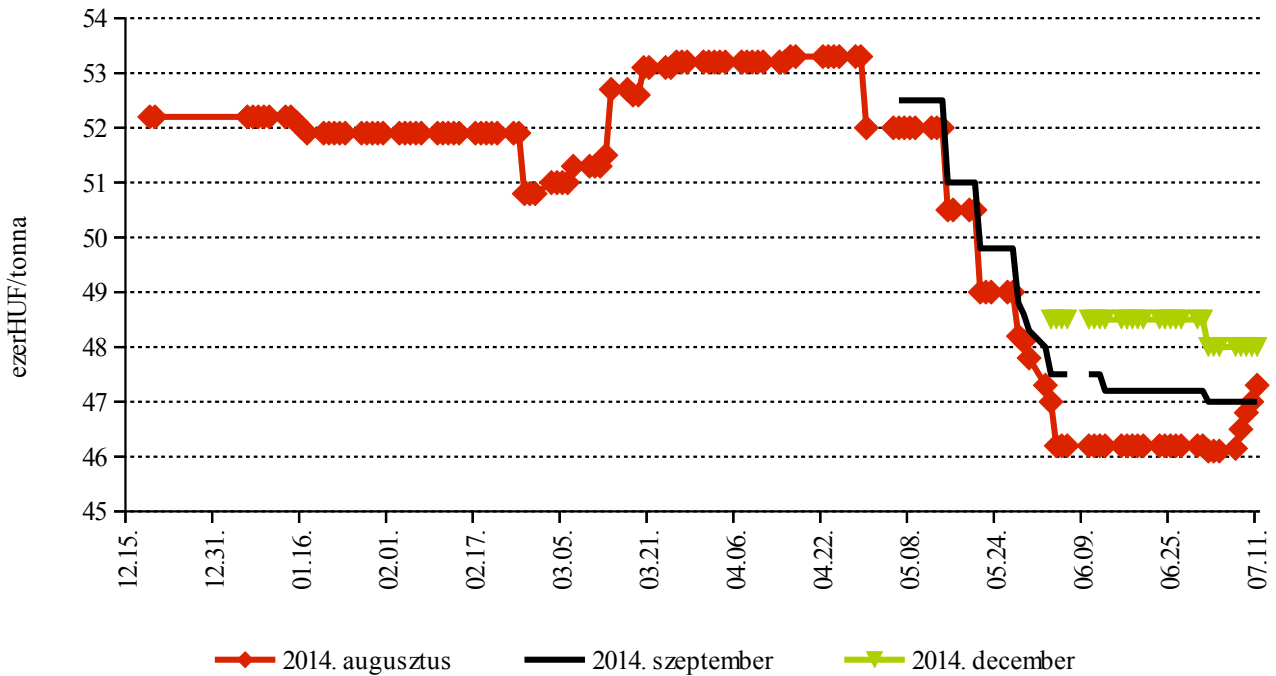
Megnevezés	Mértékegység	Országos				
		2013. 27. hét	2014. 26. hét	2014. 27. hét	2014. 27. hét/ 2013.27. hét (százalék)	2014. 27. hét/ 2014. 26. hét (százalék)
Étkezési búza	tonna	4 659	1 364	6 101	131	447
	HUF/tonna	53 130	51 066	48 271	91	95
Takarmány- búza	tonna	4 015	2 647	10 612	264	401
	HUF/tonna	43 878	41 809	42 328	96	101
Takarmány- kukorica	tonna	24 238	12 309	16 113	66	131
	HUF/tonna	50 589	48 178	48 674	96	101
Takarmányárpa	tonna	16 669	11 698	14 801	89	127
	HUF/tonna	44 692	39 918	41 709	93	104

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

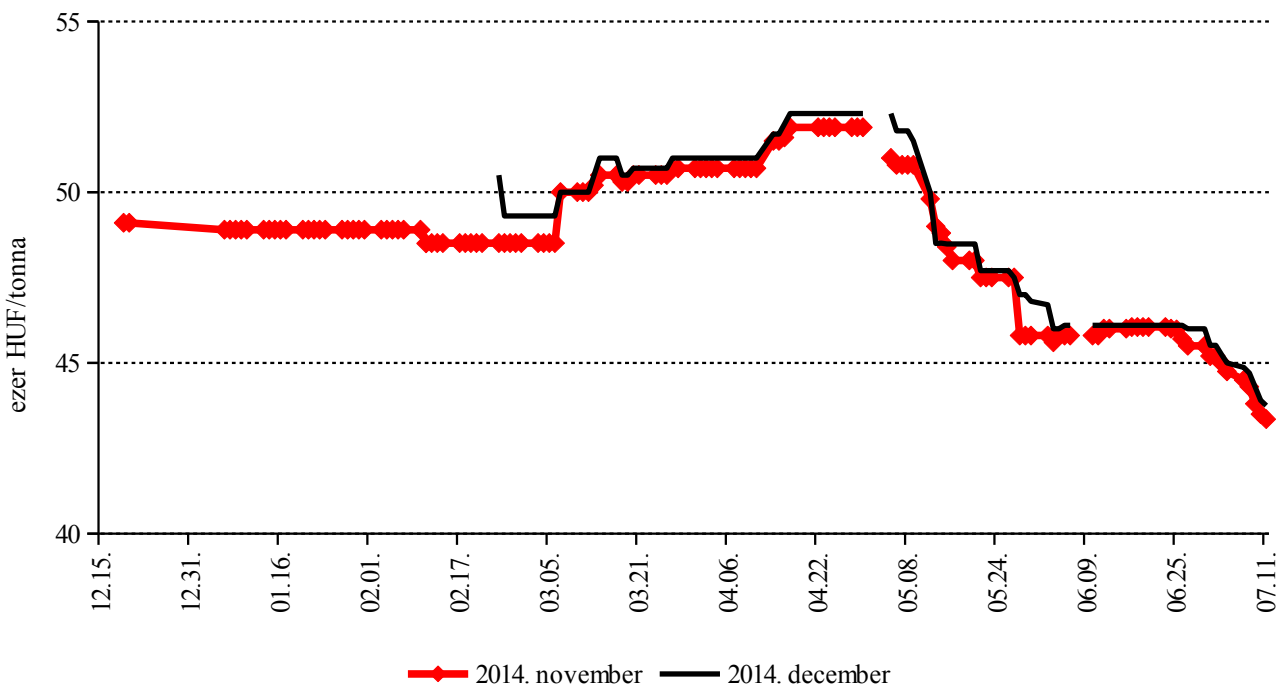
A gabonafélék jegyzése

2. ábra: A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

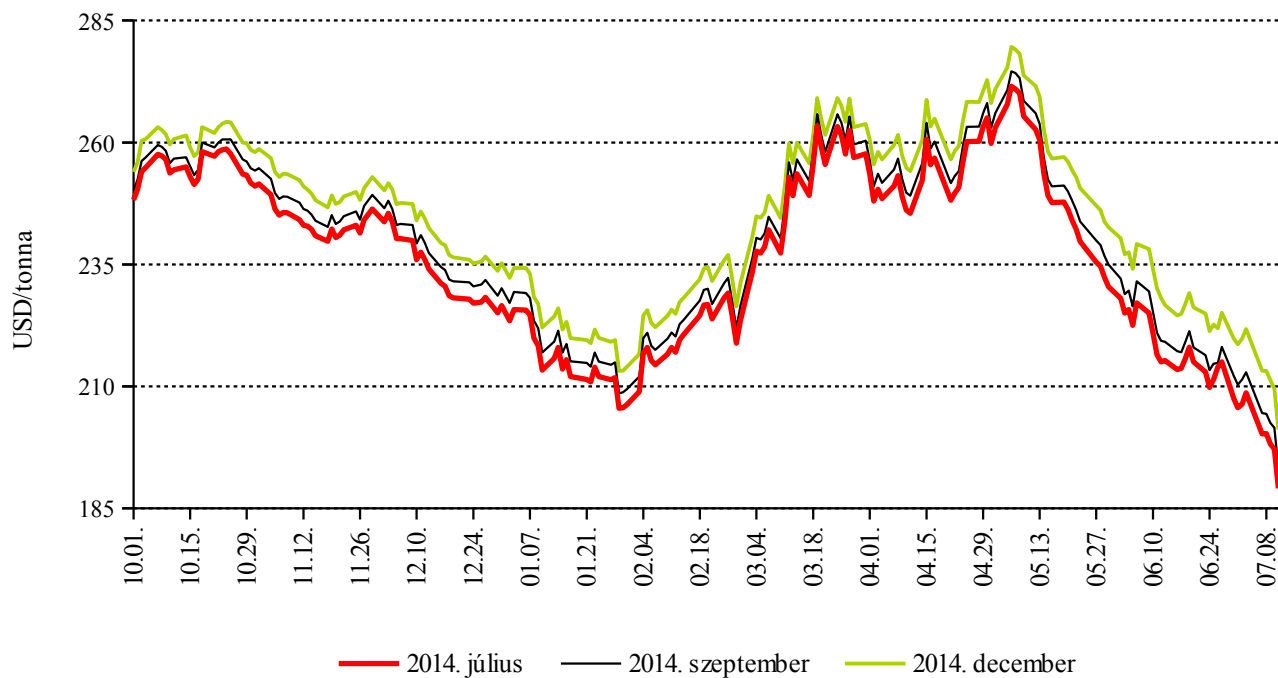
Forrás: BÉT

3. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

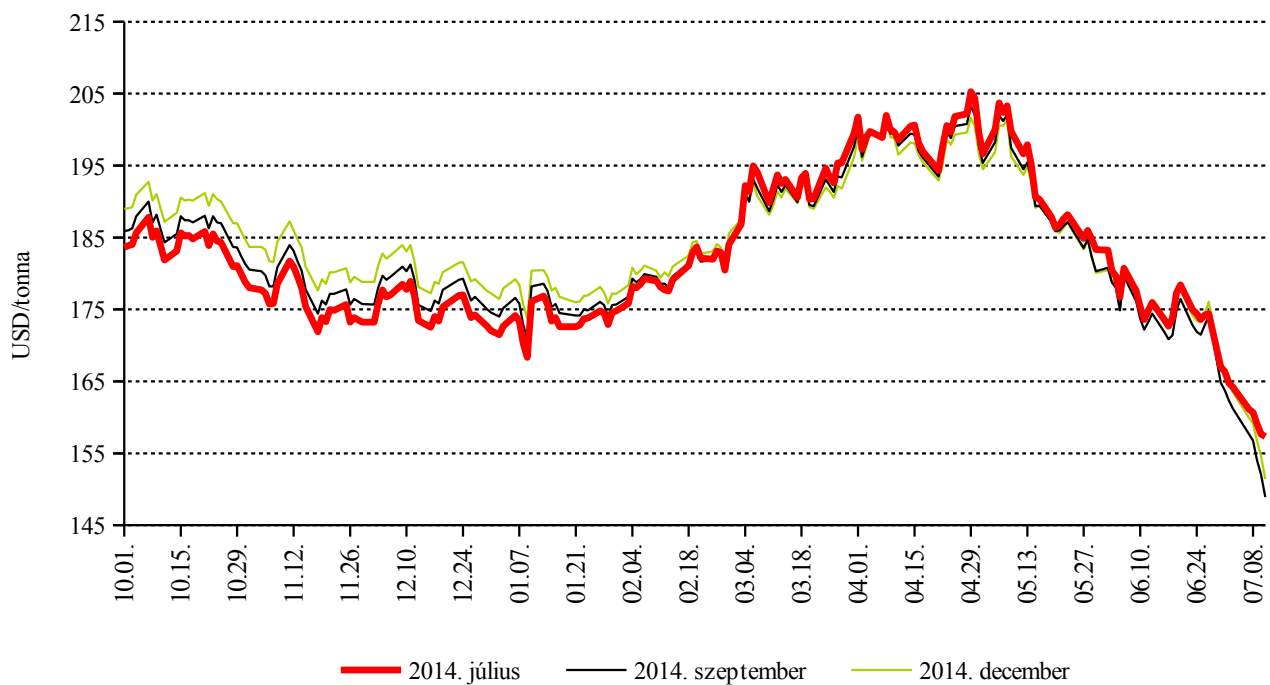
Forrás: BÉT

4. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

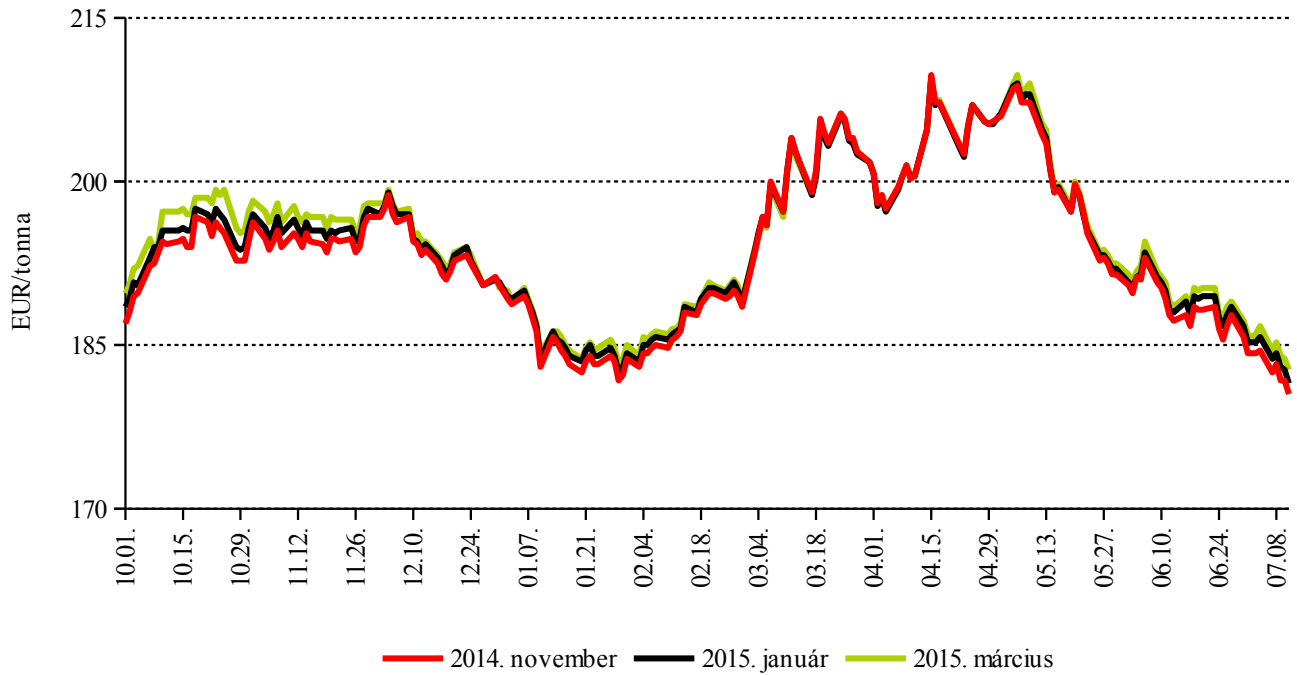
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

5. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

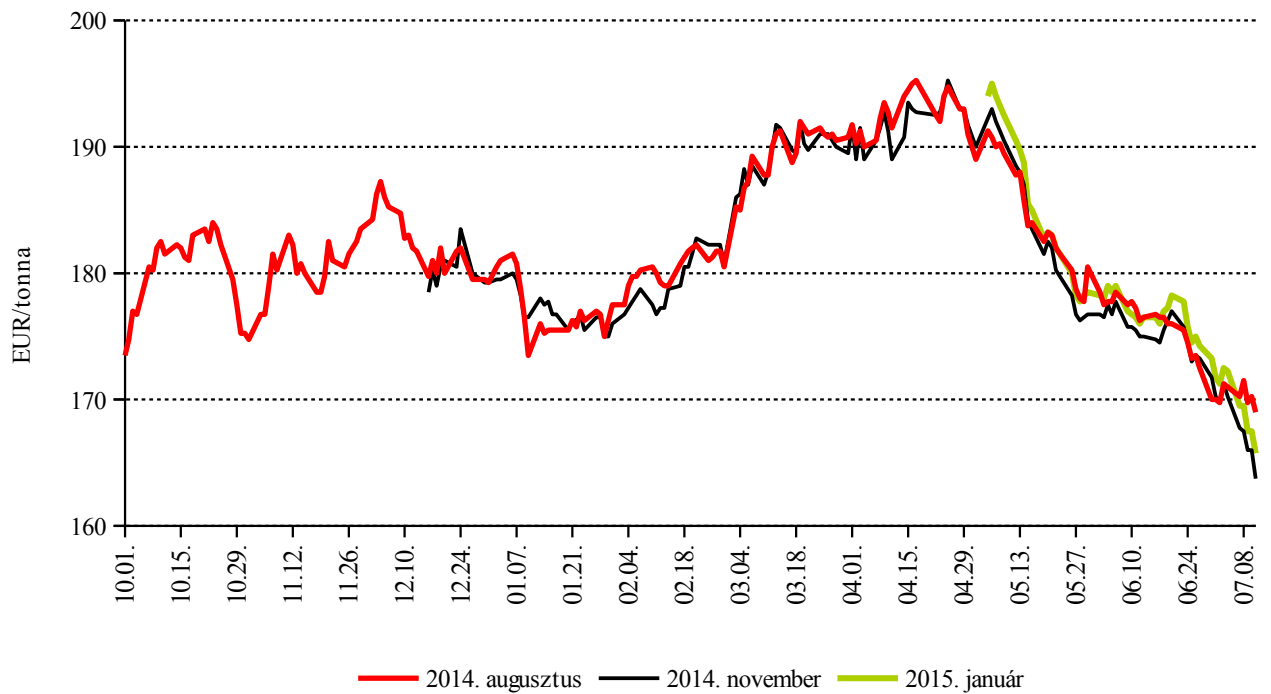
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

6. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

7. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

3. táblázat: A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2013. 27. hét	2014. 26. hét	2014. 27. hét	2014. 27. hét/ 2013. 27. hét (százalék)	2014. 27. hét/ 2014. 26. hét (százalék)
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	429	544	1 344	314	247
	HUF/kg	84	77	77	92	100
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	1 324	1 668	2 362	178	142
	HUF/kg	86	78	77	90	99
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	818	825	971	119	118
	HUF/kg	94	82	82	87	100
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna
	HUF/kg
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	29	16	50	174	311
	HUF/kg	98	83	83	85	100
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	32	36	62	196	172
	HUF/kg	101	97	94	93	97
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	302	383	668	221	174
	HUF/kg	83	76	75	90	99
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	395	519	821	208	158
	HUF/kg	87	77	76	87	99
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	161
	HUF/kg	82
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	27	43	71	264	166
	HUF/kg	94	86	83	89	97
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	44	65	64	144	98
	HUF/kg	96	87	90	94	104

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat: A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára

Termék	HUF/kg		
	2014. április	2014. május	2014. június
Finomliszt BL 55	188	188	188
Fehér kenyér	289	294	293
Félbarna kenyér	255	255	248
Étkezési búzadara AD	239	239	239

Megjegyzés: Az adatgyűjtésbe jelenleg 8 budapesti üzletlánc kiválasztott üzletei tartoznak: Auchan, Reál, Tesco, CBA, CBA Prima, Coop, Interspar, Spar.

Forrás: AKI PÁIR

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2014. július 11.)

5. táblázat: **Búza**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2014. november	181	56 004	2014. július	189	43 094
2015. január	182	56 314	2014. szeptember	193	44 049
2015. március	183	56 702	2014. december	201	45 859
2015. május	184	56 935	2015. március	209	47 685
2015. szeptember	187	57 943	2015. május	215	49 041
2015. december	188	58 253	2015. július	219	49 946

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME Group– Chicago Board of Trade

6. táblázat: **Kukorica**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2014. augusztus	169	52 436	2014. július	157	35 860
2014. november	164	50 807	2014. szeptember	149	33 940
2015. január	166	51 427	2014. december	151	34 515
2015. március	169	52 280	2015. március	156	35 538
2015. június	171	53 134	2015. május	159	36 272
2015. augusztus	173	53 599	2015. július	162	36 938

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME Group – Chicago Board of Trade

7. táblázat: **Fekete-tengeri búza**

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2014. szeptember	304	69 271
2014. december	304	69 271
2015. március	304	69 271
2015. május	304	69 271

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

8. táblázat: A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása

Termény	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2014. 07.10. (százalék)	2014. 07.03. (százalék)
Búza	2014. szeptember	193,25	21,6	-
Kukorica	2014. szeptember	149,90	24,6	23,3
Szójabab	2014. augusztus	439,39	-	18,1
Szójadara	2014. augusztus	427,36	30,5	25,0

^{a)} Belső volatilitás (*implied volatility*): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalék eltérés várható.)

Forrás: Barchart

9. táblázat: A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) (2014. július 08.)

Termény	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	52 733	114 063	115 266	5 279	9 636	74 449	116 676	36 981	33 152	30 575	26 009
Kukorica	305 323	559 275	269 209	5 045	25 493	315 595	182 418	112 752	112 344	121 829	53 530
Szójabab	185 769	202 46	88 096	8 625	12 845	129 652	81 828	39 784	60 785	104 131	43 740
Szójadara	83 825	171 732	52 324	2 782	3 680	69 265	31 571	8 205	24 084	39 451	20 809

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

A szójabab jegyzése az *USDA* májusi prognózisa óta folyamatosan csökken a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*), amit a június 30-án közzétett 2014. évi vetésterületről szóló adatok tovább erősítettek. Az elemzés szerint ugyanis az USA-ban az egy évvel korábbinál 11 százalékkal nagyobb területen, 34,3 millió hektáron vetették el a szójababot, ami mindenkorinak számít. Az optimista becslések 103 millió tonna, a korábbi várakozásokat 4,5 millió tonnával meghaladó kibocsátást valószínűsítene az USA-ban a 2014/2015. gazdasági évre. Ennek megfelelően a globális termést is felfelé, 305 millió tonnára korrigálták. A világ második és harmadik legnagyobb szójababtermelőjének számító Brazília és Argentína együttes kibocsátása 145 millió tonnára tehető. Az olajgyártásra szánt szójabab mennyisége világszinten 10 millió tonnával 251 millió tonnára emelkedhet a 2014/2015. évi szezonban. Argentínában és Kínában bővíthet számottevően az olajütők szükséglete.

A globális szójababimport kétharmadát, 73 millió tonnát Kína veheti fel az új szezonban is, stabil piacot biztosítva ezzel legnagyobb beszállítói, az USA és Brazília részére. A Távol-Keleten kívül Brazília még az EU-ba exportál, míg az Egyesült Államok az említetteken túl Mexikó és a mediterrán térség keresletének is eleget

tesz. Az *USDA* júliusi adatai szerint a 2014/2015. gazdasági évben Brazília helyett az USA lehet a világ legnagyobb szójababexportőre. Bár a *Tallage* francia piac-elemző cég rekordnak számító, 22,5 millió tonna repce-mag betakarítását várja az idén az Európai Unióban, ez nem változtat a Közösség szójabab behozatalán, amely éves szinten 12,5 millió tonna lehet. A repcedara kínálatának várható növekedése ellenére az elemzők 1 millió tonnával több, azaz 19,8 millió tonna szójadara behozatalával számolnak az EU-t illetően.

A növekvő kibocsátás következtében a szójabab globális zárókészlete 27 százalékkal 85 millió tonnára duzzadhat a 2014/2015. gazdasági év végére. Az USA-ban a 2013/2014. évi szezon rendkívül erős exportja miatt a tartalékok 4 millió tonnára apadtak, ami akár a háromszorosára is emelkedhet 2015 őszéig. Braziliában az egy évvel korábbinál 36 százalékkal, Argentínában 13 százalékkal több szójabab maradhat a raktárakban.

A friss termelési és készletadatok megjelenése további lendületet adott a szójabab és származékai jegyzésének eséséhez a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*). A legközelebbi, júliusi szállítási terménnyel 476 USD/tonna áron kereskedtek július 11-én, ami a hó elejénél közel 40 USD/tonnával alacsonyabb szint.

10. táblázat: A szójabab-mérleg alakulása

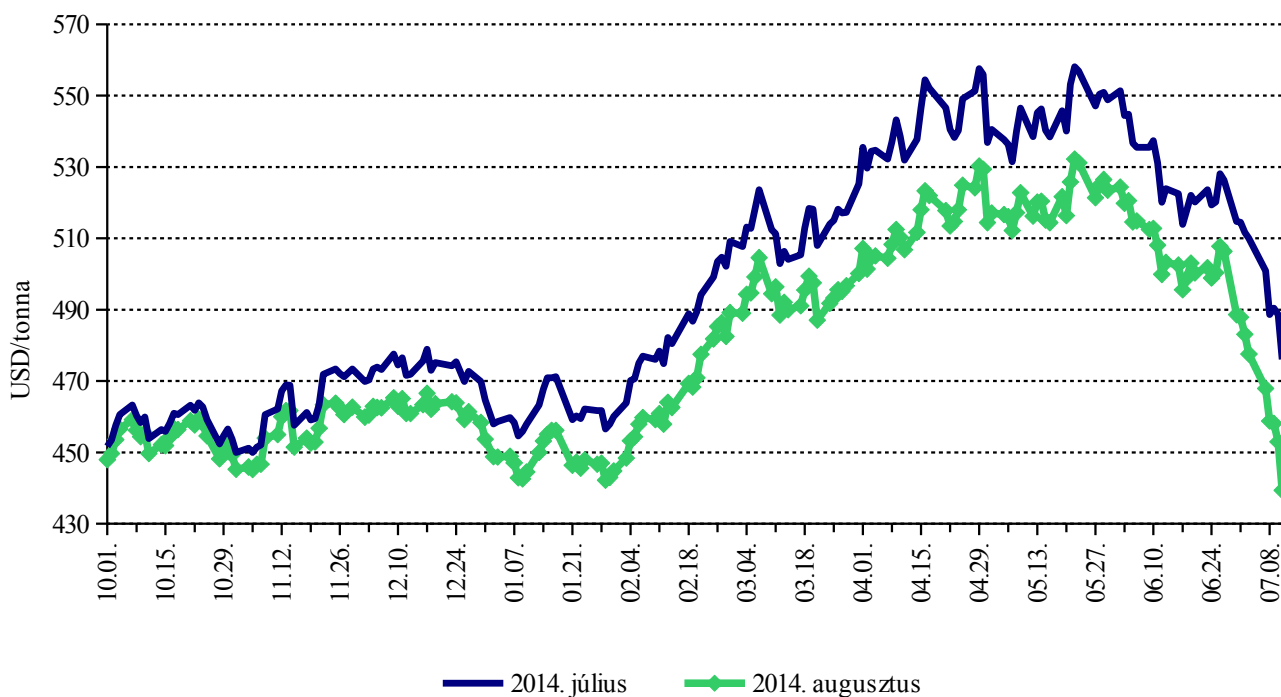
országok	termelés		felhasználás		export		import		zárókészlet	
	2013/2014	2014/2015	2013/2014	2014/2015	2013/2014	2014/2015	2013/2014	2014/2015	2013/2014	2014/2015
USA	89,5	103,4	46,9	47,8	44,1	45,6	-	-	3,8	11,3
Brazília	87,5	91,0	37,0	37,1	45,8	45,0	-	-	17,7	24,1
Argentína	54,0	54,0	37,3	39,8	8,5	8,5	-	-	28,6	32,2
Kína	12,2	12,2	68,8	73,5	-	-	69,0	73,0	13,3	13,1
Európai Unió	-	-	12,5	12,6	-	-	12,7	12,5	0,6	0,9
Világ	283,9	304,8	240,6	250,9	111,6	113,3	108,2	109,9	67,2	85,3

Forrás: USDA

Magyarországra is begyűrizött az olajmagok világpiaci és európai jegyzéseinek esése, amit az újtermésű repce-mag piaci kínálatának folyamatos bővülése tovább fokozott. A Budapesti Értéktőzsde (BÉT) áruipiaci szekciójában 88 ezer forint/tonnáig csökkent a napraforgó-

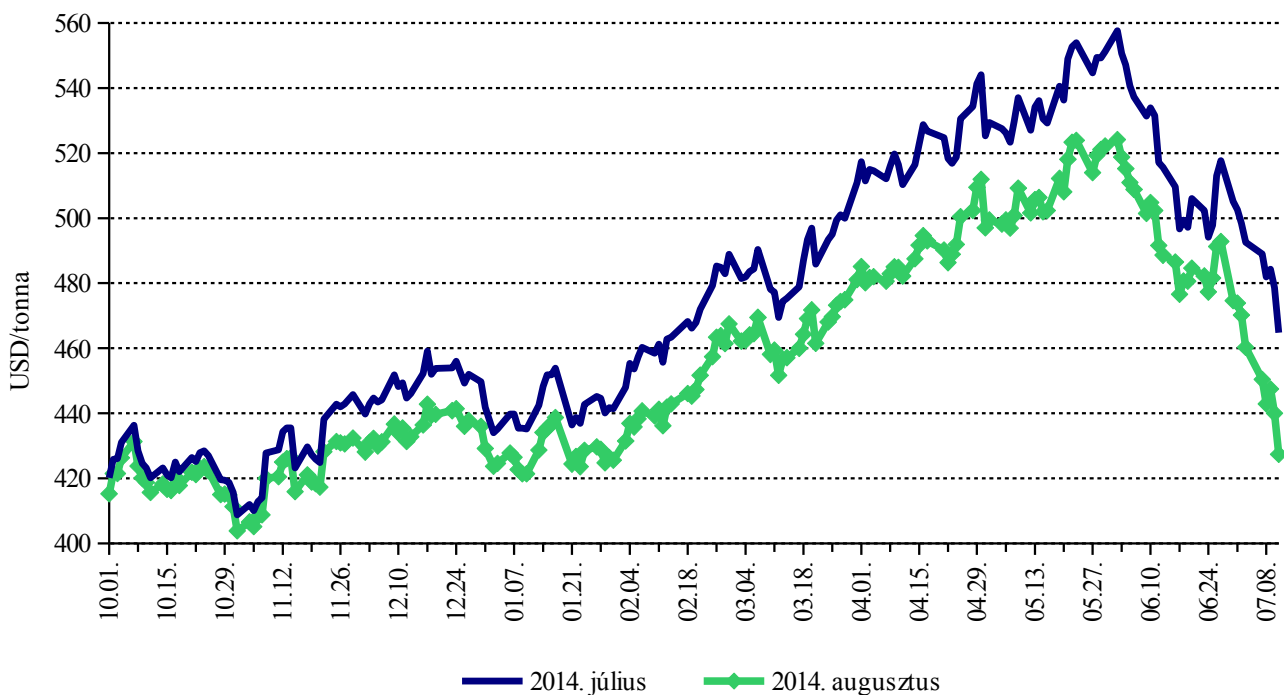
mag (októberi lejárat), 94 ezer forint/tonnáig a repce-mag (augusztusi lejárat) fronthavi jegyzése 2014. július 11-én. Ezzel szemben az AKI PÁIR adatai szerint a fizikai piacon a két olajmag termelői ára július első hetében még meghaladta a 100 ezer forint/tonna szintet.

8. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

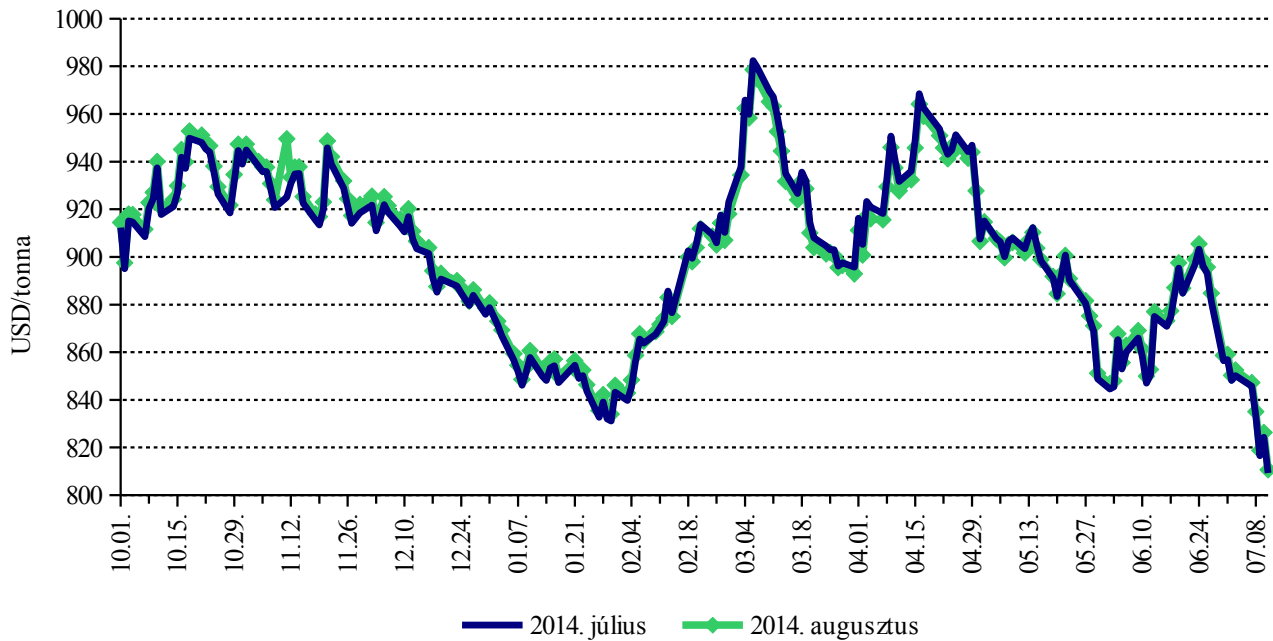
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

9. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

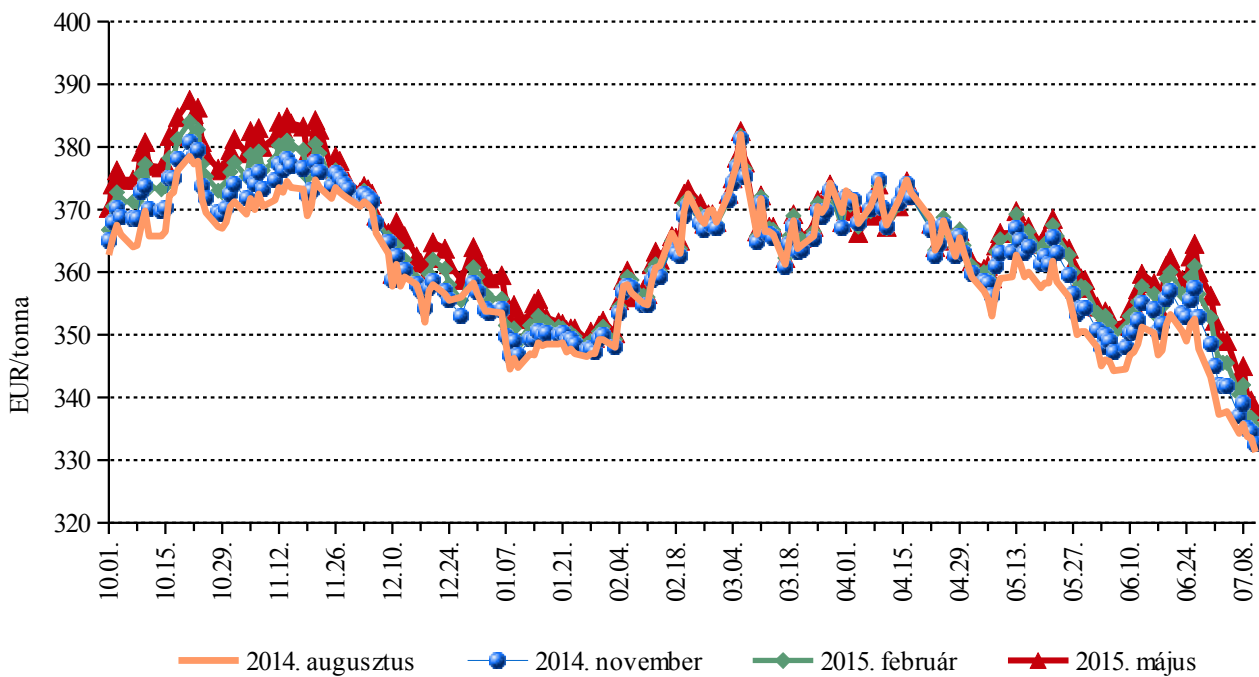
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

10. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

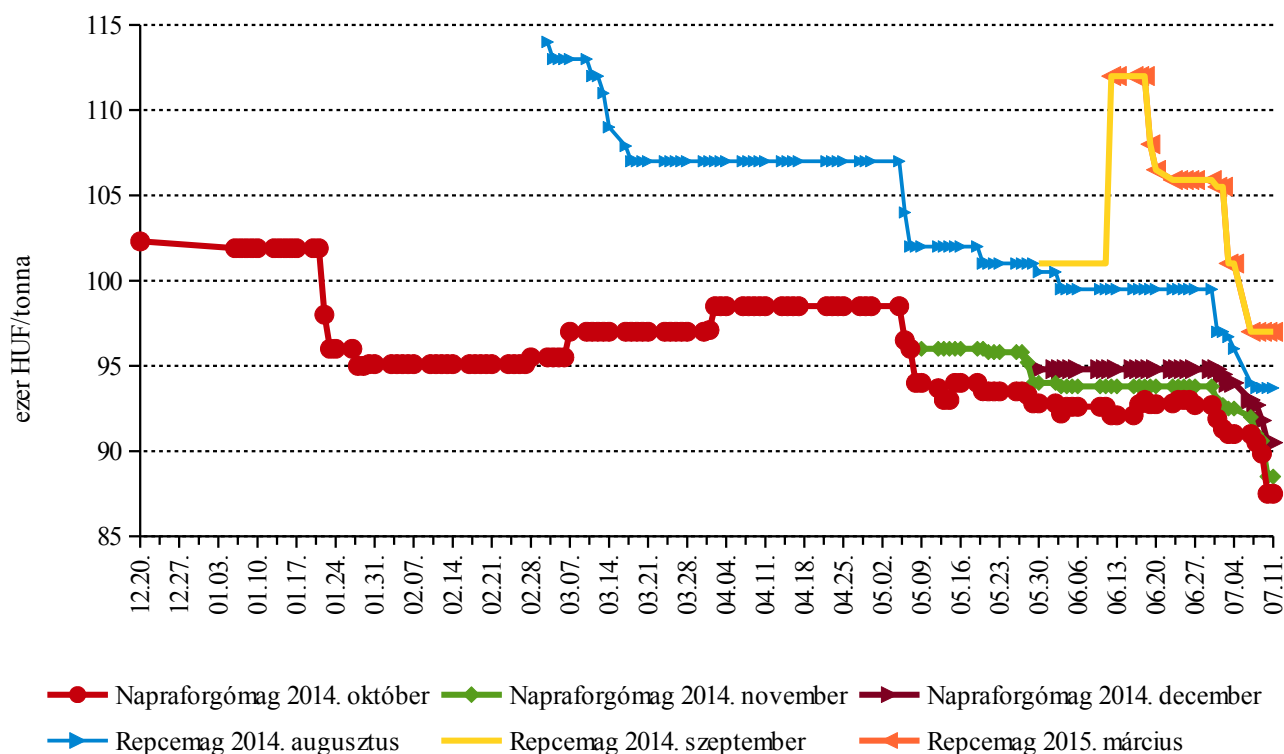
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

11. ábra: A repecemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: Marché à Terme International de France

12. ábra: A napraforgó- és a repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

11. táblázat: A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozóí értékesítési átlagára

Megnevezés	Mértékegység	2013. 27.hét	2014. 26.hét	2014. 27.hét	2014. 27. hét/ 2013. 27. hét (százalék)	2014. 27. hét/ 2014. 26. hét (százalék)
Ipari napraforgómag	tonna	...	4 436	3 819	...	86
	HUF/tonna	...	101 361	102 499	...	101
Repcemag	tonna	5 123	9 481	28 178	550	297
	HUF/tonna	108 830	100 198	100 869	93	101
Nyers napraforgóolaj	tonna	...	936
	HUF/tonna	...	215 544
Napraforgódara	tonna	3 173	4 897	3 197	101	65
	HUF/tonna	78 461	59 234	58 730	75	99
Nyers repceolaj	tonna	-	...	-	-	-
	HUF/tonna	-	...	-	-	-
Repcedara	tonna	...	5 910	820	...	14
	HUF/tonna	...	67 965	67 453	...	99

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

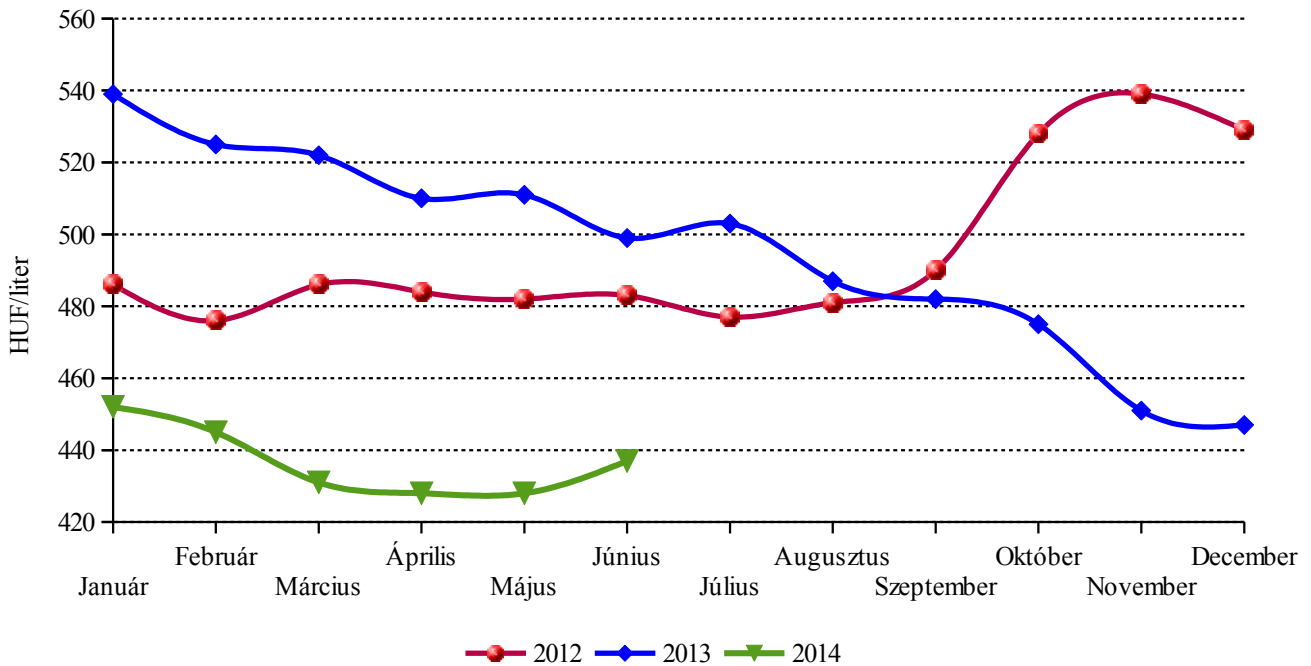
Forrás: AKI PÁIR

12. táblázat: A növényolajok és származékainak jegyzése Európában

Termék	Ország	Időpont	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)		2014-06-24	693	211 697
		2014-07-01	693	214 557
		2014-07-08	683	211 282
Napraforgóolaj (finomított)		2014-06-24	803	245 324
		2014-07-01	803	248 639
		2014-07-08	803	248 430
Szójaolaj (nyers)	Olaszország	2014-06-24	693	211 697
		2014-07-01	693	214 557
		2014-07-08	693	214 377
Szójaolaj (finomított)		2014-06-24	758	231 568
		2014-07-01	753	233 147
		2014-07-08	758	234 499
Napraforgódara		2014-06-24	-	-
		2014-07-01	-	-
		2014-07-08	-	-
Repcedara	Ausztria	2014-06-24	245	74 897
		2014-07-01	240	74 204
		2014-07-08	240	74 142

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BPLW

13. ábra: A napraforgóolaj fogyasztói ára

Forrás: KSH

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2014. július 11.)

13. táblázat: Repce

Szállítási határidő	MATIF, Párizs	
	EUR/tonna	HUF/tonna
2014. augusztus	331	102 777
2014. november	333	103 165
2015. február	335	104 018
2015. május	338	104 794
2015. augusztus	332	103 087
2015. november	336	104 328

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

14. táblázat: Szójabab

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2014. július	476	108 533
2014. augusztus	439	100 156
2014. szeptember	404	92 081
2014. november	395	90 053
2015. január	398	90 807
2015. március	402	91 578

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

15. táblázat: Szójadara

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2014. július	465	105 953
2014. augusztus	427	97 413
2014. szeptember	399	90 957
2014. október	384	87 465
2014. december	380	86 662
2015. január	380	86 636

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

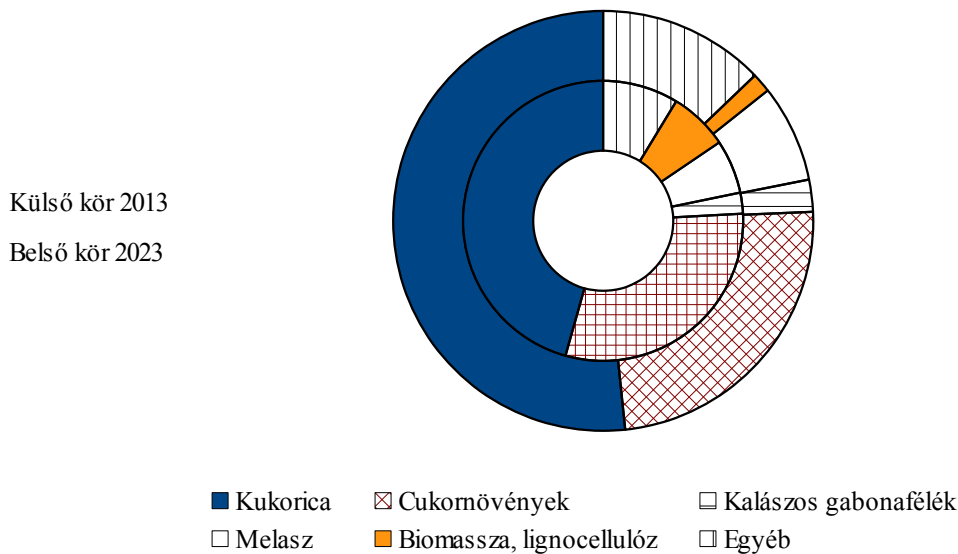
BIOÜZEMANYAG MELLÉKLET

A bioetanol előállításának alapanyagai a kukorica, a cukornád, a melasz, a cassava, a tejsavó, valamint az EU-ban a cukorrépa, a kalászos gabonafélék és a boralkohol. Az *OECD-FAO* hosszú távú előrejelzése alapján, a világon a bioetanol-termelés alapanyagait tekintve a kukorica részaránya 2023-ra 5-6 százalékponttal csök-

kenhet. Ugyanakkor a biomassa (cellulóz) alapú termelés a 6-7-szeresére emelkedhet, a cukornövényekből történő bioetanol-előállítás részaránya előreláthatóan 30 százalékponttal nő. A kalászos gabonafélék (búza, rozs, árpa) felhasználási arányában nem várható változás.

14. ábra: A bioetanol-termelés alapanyagainak megoszlása

százalék

Forrás: OECD-FAO

Az USA a világ legnagyobb bioetanol-előállító országa, ahol a termelés legfontosabb alapanyaga a kukorica. A teljes felhasznált bioüzemanyag mennyiségben az úgynevezett „fejlett” bioüzemanyagok részarányát legalább 20 százalékra kell növelni 2022-re. A fejlett bioüzemanyagok esetében az üvegházhatású gázok kibocsátásának megtakarítása 50 százalék feletti a fosszilis üzemanyagokhoz képest. Ennek a követelménynek a cellulóz (biomassa) alapanyagú bioüzemanyagok mellett a cukornádból előállított etanol is megfelel.

Az USA Környezetvédelmi Ügynöksége (*EPA*) évente a különböző alapanyagokra lebontva határozza meg a minimum bekeverési határértéket. A cellulóz alapú bioetanol előállítására alkalmas üzemek kapacitása még nem éri el az előzetesen tervezettet, ezért a cellulóz alapú bioetanol előretörése a korábbi várakozásokhoz képest lassú. A hiányzó „fejlett” bioetanol mennyiséget cukornád alapú termékkel pótolják. Az *OECD-FAO* hosszú távú előrejelzése már azzal számol, hogy a cellulóz alapú

üzemek elegendő mennyiségű bioetanol tudnak majd előállítani.

A kukorica jelenlegi alacsony ára a bioetanol célú felhasználás jövedelmezőségét is javítja. Az *F.O. Licht* szakértői szerint 2014-ben 125,3 millió tonna kukoricát használhatnak fel az USA etanolüzemei, ami ugyan 4 millió tonnával több, mint 2013-ban volt, de 1,5 millió tonnával elmarad a 2011-ben feldolgozott mennyiségtől. Az üzemanyag-forgalmazók részéről a belső kereslet gyenge, mivel azok előnyben részesítik a „fejlett” üzemanyagokat, ezért az USA várhatóan megpróbálja növelni a kukorica alapú bioetanol exportját. Az olcsó, nagy mennyiségben rendelkezésre álló kukorica alapú bioetanol pedig nyomást gyakorolhat a termék világpiaci árára.

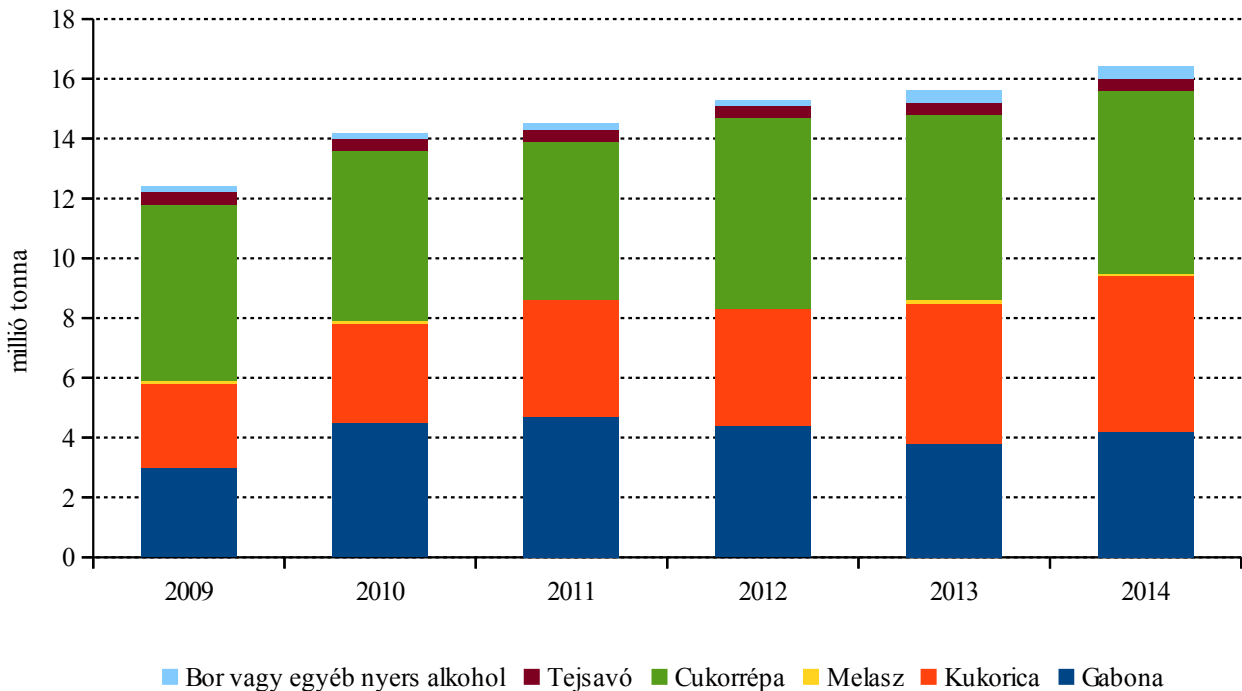
Az EU-ban az első bioetanol-üzemek gyártástechnológiáját a kalászos gabonafélék feldolgozására alakították ki. A cukorrépa alapozott üzemek a cukorpiaci reform nyomán 2008-ban indultak be, ezt követte néhány évvel később a kukorica feldolgozására alkalmas kapa-

citások üzembe helyezése. Jelenleg a három alapanyagból körülbelül egyenlő arányban állítanak elő bioetanol a Közösségben.

A kalászos gabonafélék etanolcélú feldolgozása az elmúlt években nem változott jelentősen, és az *OECD-FAO* előrejelzése alapján, hosszú távon sem várható elmozdulás. A prognózisok szerint az idén 8 százalékkal

több kalászos gabonaféle kerülhet a bioetanol-üzemekbe, mint 2013-ban, de 4,5 százalékkal kevesebb, mint 2011-ben. A takarmánybúzát főleg az észak-nyugati országokban, a rozst Lengyelországban, a balti államokban és Németországban, az árpát Németországban és Spanyolországban használják alapanyagként.

15. ábra: A bioetanol alapanyagainak felhasználása az Európai Unióban (2009-2014)

Megjegyzés: az alkohol millió literben
 Forrás: F.O. Licht, Európai Bizottság

Az *F.O. Licht* előrejelzése alapján 6,1 millió tonna cukorrépa kerülhet 2014-ben a bioetanol-üzemekbe (2013: 6,2 millió tonna). A legtöbb cukorrépára alapozott üzem Északnyugat-Európában, elsősorban Franciaországban van. Franciaországban 2014 első három hónapjában 195 millió liter bioetanol állítottak elő cukorrépából, 16 százalékkal kevesebbet, mint 2013 azonos időszakában. Az *OECD-FAO* hosszú távú előrejelzése a cukor alapú termelés globális bővülésével számol, ami a cukornád alapú termelés növekedéséből adódik. Az európai cukorrépa alapú termelésben ugyanakkor a magas termelési költségek miatt gyors előretörés nem várható. A Közösségben a kukorica felhasználása nőtt az elmúlt öt évben, 2014-ben rekord mennyiségű, 5,2 millió tonna kukoricát dolgozhatnak fel a bioetanol-üzemek.

A tagországok a természeti adottságaikat figyelembe véve választják meg a bioetanol-előállítás alapanyagait. Franciaországban 72 százalékkal cukorrépát, 12 száza-

lékban kukoricát és 16 százalékkal takarmánybúzát használnak. Nagy-Britanniában az árpát, a takarmánybúzát és az import alapanyagokat részesítik előnyben. Spanyolországban árpából, takarmánybúzából és kukoricából, valamint boralkoholból állítják elő a bioetanol. A boralkohol használatának még Olaszországban van jelentősége. Magyarországon kukorica alapú bioetanol-előállítás történik. Csehországban a cukorrépa a legfontosabb alapanyag.

Az Állandó Képviselők Bizottsága (*COREPER*) a görög elnökség javaslatára 2014. május 28-án az élelmiszernek is alkalmas növényekből előállított bioetanol elfogadható részarányát megújuló energia felhasználására vonatkozó teljesítésekben a Bizottság által eredetileg indítványozott 5-ről 7 százalékra emelte, amit az Európa Tanács is megszavazott 2014. június 13-án. Az élelmiszerként is felhasználható alapanyagok korlátozására vonatkozó intézkedések a cellulóz és a hulladék alapú

bioetanol-gyártás felé fordítják a figyelmet. Az üvegházhatású gázkibocsátás-megtakarítás szempontjából is megvizsgálták az egyes alapanyagokat. A Bizottság és az Európai Parlament a bioüzemanyagokra vonatkozóan

2011-2013 között 35 százalékos, 2017-ig 50 százalékos, 2018-ig 60 százalékos üvegházhatású gázkibocsátás-megtakarítást írt elő.

16. táblázat: Az Európai Unió belső termelésből és importból származó bioüzemanyag alapanyagai (2012)

	ezer tonna olajegyenérték									
	Búza	Kukorica	Árpa	Rozs	Tritikale	Cukorrépa	Bor	Cukornád	Egyéb	Összesen
EU belsőtermelésből	581	344	58	81	20	733	101	-	33	1951
Brazília	-	8	-	-	-	-	-	234	-	242
USA	2	122	-	-	-	-	-	-	-	124
Peru	-	-	-	-	-	-	-	26	-	26
Svájc	25	-	-	-	-	-	-	-	-	25
Bolívia	-	-	-	-	-	-	-	20	-	20
Ukrajna	6	7	-	-	-	2	-	-	-	15
Egyiptom	-	-	-	-	-	-	-	15	-	15
Guatemala	-	-	-	-	-	-	-	14	-	14
Argentína	-	2	-	-	-	-	-	5	-	7
Kuba	-	-	-	-	-	-	-	6	-	6
Egyéb	10	7	-	-	-	-	-	16	2	34
Összesen	624	490	58	81	20	735	101	336	35	2480

Forrás: Catham House, Európai Bizottság

A tagországok között az üvegházhatású gázkibocsátás-megtakarítás kiszámítása tekintetében még számos vitatott kérdés van. A *Catham House* jelentése alapján ugyan a tagországok a bioetanol-gyártáshoz felhasznált alapanyagok 80 százalékát megtermelték 2012-ben, de 20 százalék importból származott. Mind az alapanyagok, mind a késztermék szállítása rontja az üvegházhatású gázkibocsátás-megtakarítás értékét. A helyben előállított alapanyag és felhasznált bioetanol esetében az üvegházhatású gázkibocsátás-megtakarítás értéke ked-

vezőbb. Az alapanyagok megválasztásánál a környezetvédelmi szempontoknak is érvényesülniük kell: a monokultúrák elkerülése, a biodiverzitás megőrzése, valamint a víz, a talaj és a levegőminőség védelme. Az *OECD-FAO* hosszú távon a cellulóz és más másodlagos generációs, valamint a cukornád alapú bioüzemanyagok előretörését prognosztizálja. A kukorica felhasznált mennyisége még nőhet, részaránya ezzel egyidejűleg csökkenhet 2023-ra, de vezető szerepét továbbra is megőrzi.

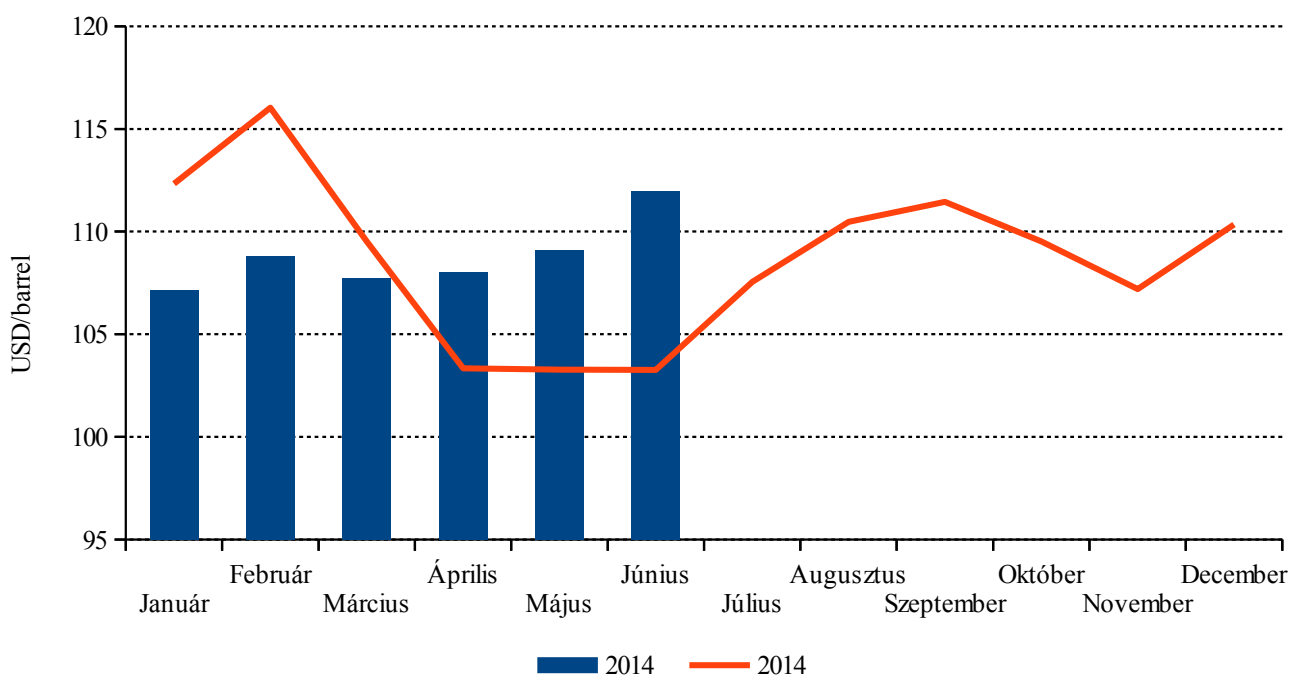
Agrárpolitikai Hírek

- Az Európai Bizottság a Norvégiából származó E48-as termékre importvámot vezetett be. Az *ePURE* (*European Renewable Ethanol Association*) 2014. június 13-án kiadott közleményében üdvözölte az intézkedést, mert úgy véli, hogy Norvégián keresztül az USA-ból származó bioetanol érkezik az EU-ba. Az

amerikai kereskedők így akarják kikerülni a 2013-ban bevezetett dömpingellenes vámot. Az *ePURE* álláspontja szerint az Egyesült Államokban előállított bioetanol Norvégiában gázolajjal keverik, majd továbbszállítják a Közösségbe.

- Az Európai Bizottság a lengyelországi *INiG* (*Institut Nafty i Gazu*) által üzemeltetett fenntarthatósági tanúsításrendszert elismerte.

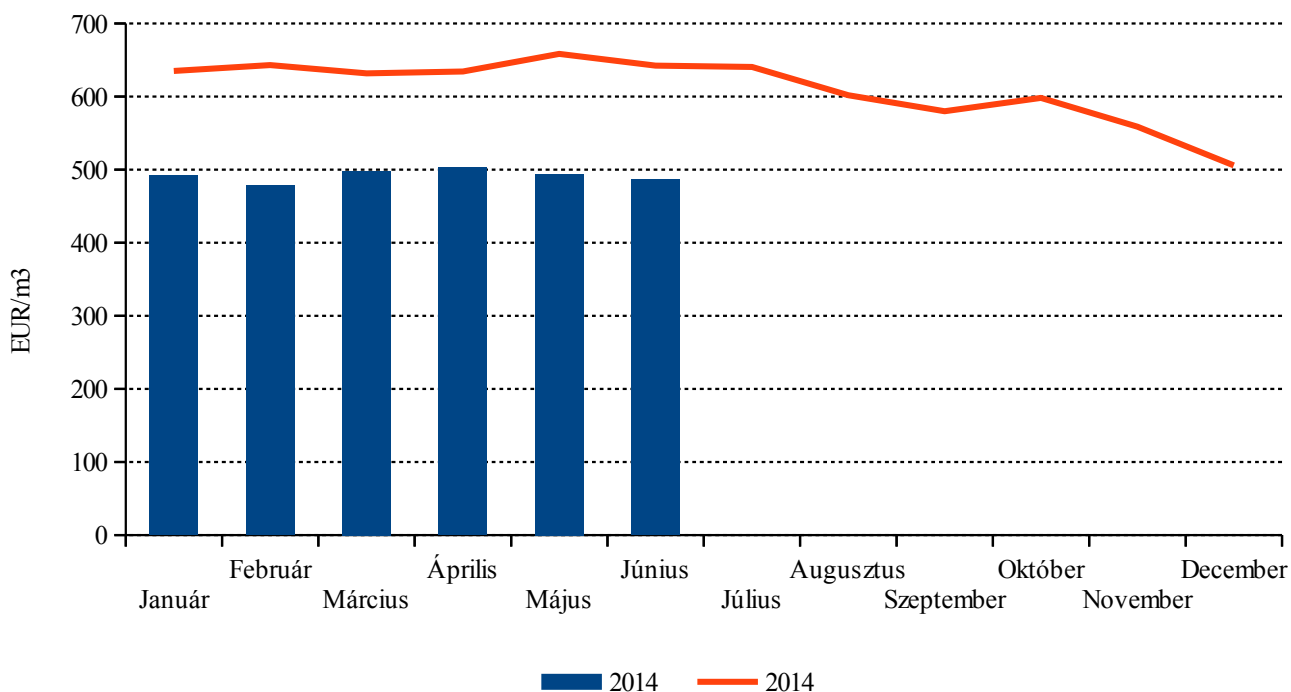
16. ábra: Az ásványolaj ára

Megjegyzés: IPE Brent ásványolaj legközelebbi határidőre történő jegyzései a londoni árutőzsdén.

Forrás: HGCA

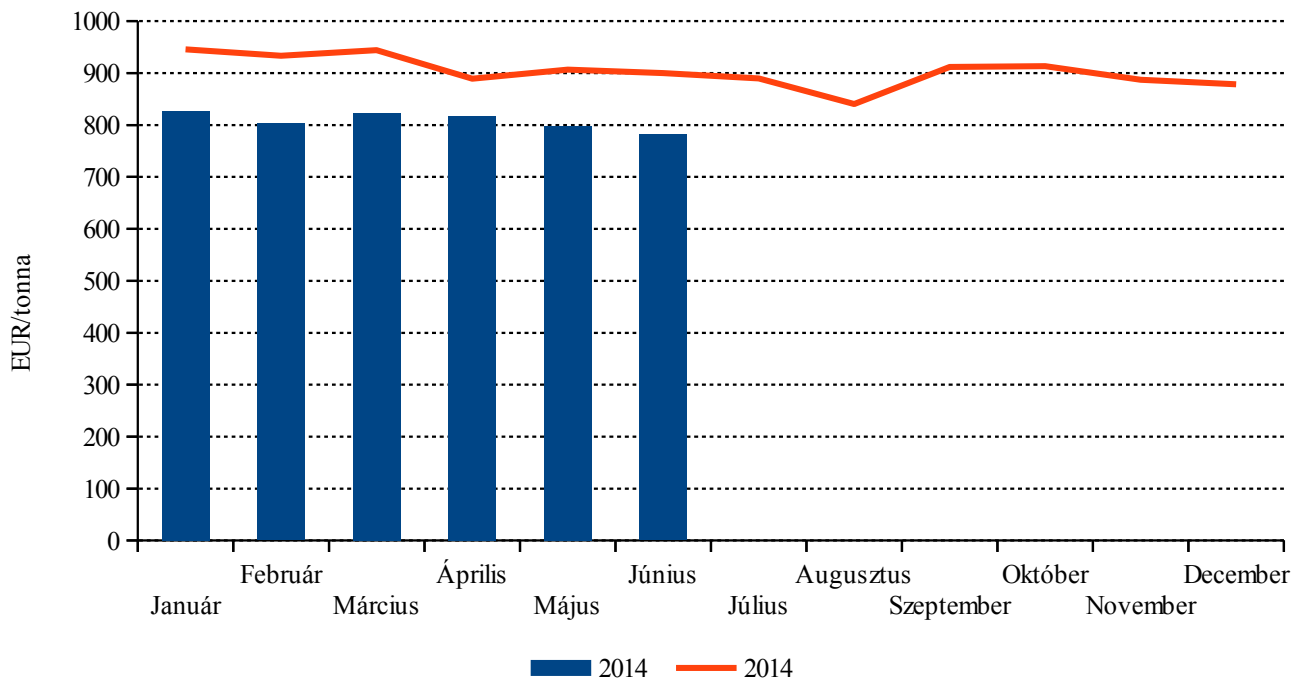
17. ábra: A bioetanol ára

Megjegyzés: 92-96 % alkoholtartalom, nyugat-európai kikötők FOV T2

Forrás: F.O. Licht

18. ábra: A repceolaj-metil-észter ára

Megjegyzés: 92-96 % alkoholtartalom, nyugat-európai kikötők FOV T2
 Forrás: Kingsman

